

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petsor ára bélyegen kívül

8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szög után 1 frttal 10bb

A Zichyék Nyitrán.

Az a szép jelenet, mely a mult szombatán a nyitrai állomás új perronján szemem előtt elvonult, örökké emlékezetes marad lelkemben. Nem rendezte azt senki, nem készülődött hozzá senki, csak az egyszerű munkások; azokból is csak a nyitrai kőművesek, s mégis olyan imponánsá fejlődött, melyet Zichy János grófnak csak a híres fehérvasárnapi bevonulása mult felül, ezelőtt négy esztendővel.

Zichy Margit grófnő, Zichy gróf bájos ifjú neje, már hetekkel ezelőtt kikért magának mindennemű ünnepélyes fogadtatást, attól tartott tán, hogy néppárti tüntetés lesz, s az valami ellentüntetést provokál. Hölgyek az ilyenekhez nincsenek hozzászokva. Azért nem is volt semmi. Csupán az egyeslet tagjai vonultak ki, fogadni a grófi párt. Magam is csak véletlenségből mentem ki. Nem beszélünk össze senkivel, s mikor odajöttünk, azon vettük magunkat észre, hogy mindnyájan ott vagyunk.

Ha az a virágdobáló közönség a roppant tolongásban mind hozzáférhetett volna a kocsihoz, akkor Czeizel Gábor lovai nem grófi párt, hanem virágboglyát vonszoltak volna be városunkba.

A népszerűt e spontán megnyilat-

kozása annál nagyobb örömmel töltött el, minél biztosabban tudtam, hogy itt semmi más mesterséges rúgó nem működött közre, mint a négy év előtti küzdelmek soha ki nem alvó emlékezete.

Boszantólag csak az hatott, hogy ugyanaz a főispán vert be zászlószöveget a nyitrai kath. kőművesek lobogójába, a ki négy évvel ezelőtt *koporsósöveget* vert be a nyitrai katolikus körbe. És csak ez utóbbinak szívósságán mult, hogy a műtét nem sikerült. Boszantólag hatott, hogy a Zichy grófi pár tiszteletére adott díszében ott láttuk azt a főispánt, aki 1895 óta, dacára annak, hogy a megyés püspök e négy éven át kerek számmal legalább is húszszor hívta meg asztalához: a meghívott mindannyiszor elutasította magától a barátilag nyújtott kezét.

Miért? — Mert a papság ugyanezen Zichy gróf mellett lelkésült. Persze akkor még dagadó vitorlával vígan haladott a jármű, melyet Bánffy báró kormányzott. Most, hogy e jármű zátonyra került, *kereszthez másznak*, akik akkor gúnyolódva emlegették a keresztet. — A fuldokló még a szalmaszál után is kapkod; de ezt a szalmaszálát nem szabad odanyújtani annak, aki katolikus létére összeszűrt alantasait kiugrasztotta a nyitrai katolikus körből, míg a protestáns Ma-

gyary Miklós ben hagyta az övét. Nem szabad odanyújtani annak, aki a keresztény érzület nemes athletájával, Zichy János gróffal szemben a választásokon országos botrányt követett el.

Mi nem vagyunk a kibékülés ellenégei, jobb a drága béke, mint az olcsó háboru. A keresztény embernek nemcsak erénye, de kötelessége is a megbocsátás. Csakhogy ezt őszinte megbánásnak kell megelőznie, amely még nem nyilvánul abban, hogy az egyházpolitikai harcok kegyetlenségeit most egyszerűen el akarják felejtetni.

Addig mi nem békülünk, még csak fegyverszünetet sem tartunk. *„Az erős hit és fáradságot nem ismerő munka”* lesz jel-szavunk, a nemes zászlóanyáéval mindaddig, míg a Zichy János gróf ellen elkövetett atrocitások megtorolva nem lesznek. — Ezt tartottuk szükségesnek kijelenteni, nehogy t. elvbarátaink, kik a központtól távolabb vannak, a Tarnóczy-féle választások szerzőivel való teljesen felesleges barátkozást félremagyarázzák.

Mi örvendünk a Zichy grófi pár nyitrai látogatásának, hogy nem feledkeztek meg arról a ragaszkodásról, melylyel a nép egykori jelöltjét még most is elhalmozza. Jelenlétökből erőt merítettünk a fáradságot nem ismerő munkára, s meg-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Bolyongások.

— Irta: Mittuch József. —

Bártfa — Zboró.

Ha elvonul szemeid előtt mind e történet, akkor megilletődéssel lépsz be a megszentelt csarnokok alá, s áhitattal nézed azt az egyházat, mely fölött annyi század viharzott el, melyen annyi század dolgozott. Megállsz és bámulod a templomot, mert tudnod kell, hogy a festészet, szobrászat remekeivel találkozol itt, melyek némán regélnek a 4—5 százados multról. Valóságos muzeuma ez a remeknek, a régiségeknek s nem hinném, hogy legyen az országban oly hozzá hasonló templom, melyben annyi sok, oly értékes műkincs egy helyben összehalmozva legyen.

Van 12 oltára, mind az ugynevezett szárnyas oltárok alakjával és berendezésével, s kivéve a főoltárt a többi mind a XV-ik századból való. Egykoru velők a rajtok látható festés, egykoruak a képek, szobrok azok szárnyain és fülkéiben. Hogy ezek műkincsek, bizonyítja azon körülmény, hogy a 96-ki pesti orsz. kiállításon legtöbbje általános feltűnést keltett.

Az új főoltár 17,5 m. magas. Oriási magasság. Van rajta nem kevesebb, mint 148 kisebb-nagyobb szobor. A presbyteriumban a hosszfalak mellett XV. századbéli, gyönyörűen faragott székek állanak magas hátdezkázattal.

Közel ezekhez a presbyterium sarkában van 3 ugyanilyen alkotásu 1492-ben készült szék, melyben a hagyomány szerint a városi bakó két pribekjével szokott volt ülni. A szentély és a főhajó közt emelkedő diadalív alatt egy keresztre fektetett gerendán áll üdvözítőnk diadalkeresztje, melyet a levéltárban lelt adatok alapján Mager városi tanácsos özvegye készíttetett 1485-ben. Minden tekintetben művészi alkotás.

A diadalív alatt van a körülbelül 7 m. magas, másutt nem igen látható gyönyörű szentség-ház. A kassai domban is látni hasonlót. Készült 1464-ben. Műfaragványaiknál fogva igen becsesek az orgona karzata alatt álló góth székek, 12 ülőhelylyel, s egyes országoknak heraldikailag is helyesen kiállított címereivel. Különösen érdekes az egyik széknek jobb oldalfala, melyen bámulatos ügyességgel — össze-vissza font imák és levelek egy darab fából vannak faragva. Ezen ékítmény fölött díszleg Bártfa város címere s készítésének éve: 1483. A templom két sorban felállított padjai remek faragványakkal — valódi műkincsek.

Érdekes az ósrégi gyóntatószék, a legfőbb-ránabb betétmunka, melyben állítólag a lutheránus pásztorok is gyóntattak — legalább a rajta olvasható fölírás megörökíti a luth. pap nevét a szentírásból vett, s a gyónásra vonatkozó idézetekkel együtt. Megemlítem még azon tisztes korú zászlót, labarumot, mely a szentélyben van elhelyezve. Egészen más alakú, melynek közepére rúd van alkalmazva. Kifakult brokátja nagyon megérezte már az idők vasfogát.

Végre a szentély baloldali emeletén a szt. Katalin kápolna mellett van a kincsekkel fölerő templomi könyvtár, száz meg száz kutyabőrbe kötött könyvvel, iratokkal, foliánsokkal, iniciális mise és rituális könyvekkel... századok pora eszi őket, de dacolnak a pusztító elemekkel.

No megemlítem még azt is, hogy itt volt hazánkban a második középkori toronyóra (első a besztercebányai), mert már 1419-ben jelezte a városháza körül sürgő-forgó szenátoroknak a haladó időt. Ha ennyi műkincs, ha ilyen becsesel bíró ósrégi emlékek összehalmozvák egy helyen — akkor úgy vélem megérdemelné az a hely, hogy sokan keressék föl s gyarapítsák tapasztalataikat a lezajlott századok e némán kiáltó emlékeinél...

A sok lelki élvezet és a gyönyör után a

szilárdult bennünk az erős hit, hogy a politikai téren elkövetett példátlan visszaélések, ha szívesen összetartunk, előbb-utóbb mégis csak meg fogják kapni büntetésüket.

A trencsénvármegyei ált. tantestület közgyűlése.

Trencsén városában f. hó 12-én tartotta 2-ik évi közgyűlését a vármegyei tantestület, melynek külső díszé, a tanítók lelkes hangulata, az üdvözlések meleg hangja, az értekezések tárgyalagossága egyrészt minden más megfigyelőt kikutató öröm s lelkesedésre ragadhat, de ép úgy a kath. egyház hí fiában az öröm mellett a szomorúság bizonyos fájós érzelmét is fakasztotta, mert a 250—300 tagból álló testület, dacára hogy több mint $\frac{2}{3}$ részben katolikus, mégsem kath. tanító-egyesület.

Sajnos Sion várának erőssége gyöngül, mióta a kath. paedagogia örök s elvülhetlen igazságai nem uralkodó eszméi a mi tanintézeteinknek, kezdve a népiskolától egész az egyetemig. — Ennek szomorú következménye, hogy híjján vagyunk a jobb jövőt előkészítő nagy férfiaknak, nagy jellemeknek. De gyöngye vallásos érülettel lépnek ki a kath. képezdeinkből is a nép gyermekeinek nevelői is, kik erősebb tápot nem kapnak közéleti pályájukon sem, mert a mint egész magyar harcoló egyház bizonyos marasmusban, úgy annak ezen erős hadosztálya, a tanító-ság is a szervezetlenség gyöngéjében szenved. Sorsával nem törődünk, önértetét nem ápoljuk, szervezést elhanyagoljuk.

Mily nagy szellemi erő rejlik az egyesülésben. leolvastuk a tanítók arcán, kik a vasuti kocsi-köb, mint megannyi méhkaptartóból kirajzottak és az Isten házába önértetes léptekkel fölvonultak. Fölfogta e tömörség kiszámíthatatlan nagy hasznát már öt év előtt e megye népoktatási viszonyaival foglalkozó egyik szerény, de törekvő férfiúja és két járásban meg is alakította a kath. tanító-egyletet, kidolgozta az alapszabályokat, felterjesztette azokat megerősítésre, kérte azokat az egész megyében kötelezővé tenni, hogy ezek után képviselői alapon az egyházmegyei tanító-egylet szervezhető legyen, de mind hiába. Ennek aztán az lett következménye, hogy kath. tanítóink nem találhatván kebelükben érintkezési alkalmat, nagyjából az általános vármegyei tantestület táborába állottak. Míkep folyt le ezen testületnek a 2. közgyűlése, álljanak itt a következő adatok.

A közgyűlést megelőzte a kegyesrendiek templomában megtartott nagy szentmise, melyet szó és írásbeli fölkerésre Mihálik József baáni apát-plebános végzett, s melyen dicséretére legyen mondva, az egész tantestület megjelent, mi-alatt a trencsénai karnagy Chládek orgona kísérete mellett egy kitünően iskolázott énekkar működött közre. Tömör sorokban vonult fel ezután a népoktatás e lelkes csoportja a vármegyei háztanácstermébe, hol a város polgármestere Ucsnay Ernő az együletet — markans szavakkal méltatva e határszéli megyében a hazafias népnevelés fontosságát — melegen üdvözölte, miért az összegyűlt tanító-ság nevében a kir. tanfelügyelő Kosztka Mihály hálás szavakkal köszönetet mondott. Ezután az egyület fáradhatatlan elnöke Bocsek György trencsénai tanító visszapillantván az egyület egy évi életfolyamára, magvas szavakkal tartotta meg megnyitóját, melynek végén midőn Isten és a haza dicsőségéért laukadatlan munkára buzdította kartársait, következett Bende Imre püspök ur az egyület működésére Isten áldását leendő átirata, menesztett s érkezett üdvözlések. Üdvözölő sürgönyt küldött az egyület Wlassics Gy. miniszternek, Bende Imre püspöknek s Osztrólczy Géza főispánnak, üdvözölték az együletet Axaméthy, Halász Ferenc osztálytanácsosok és Szalavszky Gyula v. b. t. t.

A múlt évi jegyzőkönyv fölolvása után felszólalt Mihálik J. egyházm. főtanfelügyelő, megköszönve az egyület által múlt évben történt tiszteletbeli elnökök való megválasztását. Sajátságos hangján, mintegy előre sejtve, hogy az ezután következő értekezésben aligha lesz kellően méltatva a kereszténység egyedül üdvös nevelő hatása, meggyőződésből lángoló szavakkal biztostván az együletet, hogy addig híve leend hozzá, míg a lobogójára irt „Isten és haza“ jelszavához hí marad, nem mulasztotta el hangsúlyozni azt sem, hogy csakis a kereszténység mondhatja oda a föld összes kulturnépeinek: „Nélkülöm nem volnátok azok, a mikké lettetek“, kérve-kérte az egybegyűlt népnevelőket, hogy Kant, Hegel, Herbart, Ziller s más többi keresztényellenes bölelők be nem vált nevelészetű rendszereikért soha egy tapodtat se térjenek el azon alaptól, melyet isteni mesterünk rakott le az egyház és az állam alapjául. A mit a szóló tán alig is várt e vegyes testülettől, beszédjét lelkes eljenzésekkel fogadták. Az elnök évi jelentése után Ucsnay Ernő polgármester egy talpra esett fölolvást tartott „a hitel és fogyasztási szövetkezetekről“, mely után az egyület főjegyzőjének Grossmann Adolf, jegyzőjének Háray Gyula választott meg. Erre Vink-

ler Ágoston illavai fegyintézeti tanító olvasta el Mednyánszky János a vármegye első kir. tanfelügyelője fölötti emlék-beszédet, tevékeny élete méltatásául párhuzamot vonva és statisztikai adatokkal kimutatva, milyen volt a vármegyei tanügyi állapota hivatalba való lépése előtt és azon időben, midőn egészségi szempontból nyugdíjba lépni kényszerült. Paedagogiailag oktató s lényeges része a közgyűlésnek csak most következett, melyet a tantestület mindig élénk figyelemmel hallgatott végig.

Mátray, zsolnai tanító pálcát tör az évszázó vizsgák fölött, melyeket inkább évszázó hazafias ünnepélyekkel akar pótolni. Sztraka Zs. főlkérendőnek ajánlja a kultuszminisztert, hogy az állami tanítónőképzőknél méltányos tekintettel legyen a tanítók leányaira, s azokat ingyen vétesse föl azokba, különösen az árvákat; Háray Gyula pruszkai állami tanító ajánlja a tantestületnek, hogy Kosztka Mihály nevében álló 1000 frtos alapítvánnyal lépjen be a „Tanítók Háza“ alapítói közé, mit a gyűlés el is fogadott. Ezután fölbon-tattak a pályanyertes művek szerzőinek levelkéi, kik között 5 db. aranyat nyert Bocsek György trencsénai tanító a gyümölcsfatenyésztésről, és Knyio J. zay-ugróci tanító 4 db. aranyat „az iskolai egészségügyről“ irt értekezéseért. Kugel Ig. helyesen fölolvastott a gyöngye felfogásokról, Bauer Irma az ismétlő-iskola fontosságáról, mely utóbbinak rövid, de velős dolgozatát a tanító-ság szép rózsacsokorral jutalmazta.

Midőn még több indítványt letárgyalt, a jövő 1900. évi közgyűlésre nézve Rajec fűrdőben megállapodott a tantestület. „Isten áldd meg a magyart“ lelkesen elénekelve, $\frac{1}{3}$ órakor közös ebédre sietett, melyen vagy 160 vettek részt. Felköszöntöket mondtak: Kosztka Mihály a királyra, Ucsnay Ernő a vendégekre, Szaucsuk Wlassicsra, Kropácsy Mór Bende püspökre, Mihálik J. a vallásos tanítókra, Zsittnyan J. az egyházmegyei főtanfelügyelőre stb. Este tombolával összekötött tánc zárta be a szépen s higgadtan lefolyt közgyűlési ünnepélyt. M.

Zászlószentelés.

Mult számunkban megirtuk ifj. gróf Zichy Jánosné szül. Zichy Margit grófnő zászlóánya nagyszerű fogadtatását, ki férje társaságában érkezett városunkba s most a további történetekről beszámolunk.

A grófi pár Jeszenszky Alajos kanonok, a kath. kőműves-egylet elnökének házában vett szállást. Este 8 órakor a ház udvarára vonultak egész csendben a kőműves-egylet tagjai, a hol

El kellett hagynom e gyönyörű helyet, de megtagadtam magamban, hogy még egyszer elme-gyek oda.

Főnt a hegygerincen találkoztam egy díjoni francia nevelőnővel, csevegése, kedves társalgása megkurtította hosszú utamat.

Este felé fölélénkűlnék a nap közben elhagyott fűrdői sétányok, a fűrdő zene hangjai oda csalják a messze kóborlókat — majd kigyulnak a villamos fények, s vakító világánál tündérfényben uszik az egész telep.

Egy volt, a mi rossz benyomást tett lelkemre. Az a végtelen sok kaftános, pájeszes zsidó, kibe lépten-nyomon belebotlik az ember. Uglát-szik ezek a Lengyelországból oda szakadt indigénák 50%-át teszik a fűrdő-közönségnek. A tisztos publikum kerüli őket, s olyan helyeket keres — a hol zsidó nincs!

Közel a fűrdőhöz vagy 45 percnnyire van Zboró városka, érdekes, régi várromjával. Közel lévén hozzá, elmentem oda is. Már messziről látni a meredek ormon emelkedő hatalmas romokat, dudva, gaz, bozót nőtte be az azelőtt annyira élénk, fegyver-zörejtől visszahangzó falakat. Sűrű bükkerdő vert gyökeret a hegyoldalaiba, s annak talpán elterül a szegényes, lengyel zsidótól hem-

szabadba vágytam. Megnéztem még a bártfai pápirmasé-gyárat, mely évenként 50 ezer forint értékű gyermekjátékszeret előállít — aztán meg kirándultam a $\frac{3}{4}$ órányira fekvő bártfai fűrdőbe.

Óriási fenyvesek kellő közepén, pormentes, kedves helyen fekszik a fűrdő. Vize: égvényes konyhasós és vasas tartalmu, mely 15 forrásból tör fölfele. Már 300 év óta ismerték gyógyhatását, de nagyobb hírnévnek csak 1737. óta örvend. Ezen időtől kezdve Bártfa város, mint tulajdonosa, nagy áldozatok árán legelsőrendű hazai fűrdőink sorába emelte, úgy, hogy most akármelyik elegáns fűrdőnkkel bátran kiállja a versenyt. Sok szép villája, gyönyörű sétányai, óriási erdeje, melyben egy huzamban össze-vissza kanyarodva 40 kilométernyi utat tehetsz, s a minden tekintetben nyújtott kényelem, nemcsak kellemes gyógyhelylyé teszik a fűrdőt, de a szórakozni vágyó egészséges emberek számára kedves üdülő-helylyé varázsolják e kis paradicsomot. Legalább így éreztem én, midőn ott bolyongtam a vén erdők árnyában, hogy a bártfai, zborói kilátásokról élvezzem e vadregényes tájat. Forrón tűzött a nap a felhőtlen égboltról, kint a tisztásokon mélyre kinyitotta fejet a főlszikkkadt rögön gyökeret vert virág — árnyékot keresett minden élő lény. S ott a suhogó, sötét lombstrak alatt, melyeknek

össze-vissza kuszált sűrű szövevényén alig képes keresztül hatolni egy-két napsugár — hús szellő legyintgette izzó arcomat. Kint nyüzsgött, sétált az egész fűrdő közönség. Nekimentem én is az ismeretlen, árnyas utaknak, egyedül bolyongtam az erdők mélyén, gondolatom messzire, távolra kalandozott, s midőn elfáradtam a hosszú bolyongásban, oda ültem a csörgedező csermely mohos partjára, hallgattam a gyöngyöző viznek csengő csevegését... Úgy éreztem ekkor, hogy lelkem elszakadt a föld salakjától s oda szállt messze a sejtett, titkos bűvös világba, hol csak a szellem csapong... Tényleg költők ligete, hazája ez!

Nem is csoda azután, hogy merengő lelkű, fájdalmas szívű boldogult nagy asszonyunk szívsebeire enyhet, szellemének szórakozást itt e százados erdők paradicsomában keresett... S úgy hiszem meg is találta, hisz kedvenc költőjének, Heinenak szelleme, lelke is ily ihletet lehelő helyen produkálta édes-bús, keserves dalait. A nesztelen magány, az alig hallható melé suttagás belemarkol a szív mélyére, s fölajzza annak hurjait...

A fűrdő kápolna déli harangszava ide hatolt hozzám, utat tört magának a gallyak között, oly érzésteljes hő imára hangolt, mint ritkán valami...

nagy körbe állva, meggyújtották a magukkal hozott színes lampionokat és lámpákat, míg a nyitrai zenekedvelők egyletének teljes zenekara a kör közepén foglalt állást. Erre a zenekar rázendítette a Hymnust, aztán még több zenedarábot adott elő nagy sikerrel.

A grófi pár az udvarra szóló veranda nyitott ablakainál állva hallgatta ezen programon kívül állott ovációt, s a kőműves-egylet titkára által, kit az elnök bemutatott, elismerését és meglepetését tolmácsoltatta Artmann Ede karmesternek. Zichy gróf pedig kellemesen volt meglepetve, midőn megtudta, hogy a zenekar tagjai nem hivatásszerű zenészek, hanem csak nyitrai szegény iparosok, kiknek $\frac{2}{3}$ -ad része kőművesekből áll.

A grófi pár visszavonult a lakásba, a hol vacsorához ült, melynél az illusztris vendégek közül még Markovics János, Szmda Kálmán kiszuteaujhelyi plébános, Belák József kőműves-egyleti II-od elnök és Fesztoráczy Gyula titkár vettek részt. A grófnő végtelen szeretetreméltóságával mindenkit lebilineselt.

Másnap a programba vett hajnali zenés riadó, a szakadó esőmiatt elmaradt. Reggel 8 órakor összegyűltek az egylet tagjai és ötven koszos leány az egyleti helyiségben, honnan egy több tagból álló küldöttség a grófnő-zászlóanyáért ment; míg a többiek a városházra vonultak. Midőn $\frac{1}{2}$ órakor Zichy Margit grófnő Dr. Rudnay Sándor polgármester karján a városház nagy termébe lépett, harsány eljenzésbe tört ki a gyülekezet. Polgármester mint házi úr üdvözölte a grófnőt, ki férjével együtt két vörös bársonyszéken foglalt helyet, aztán Jeszenszky Alajos elnök szintén üdvözölte a zászlóanyát, a jelenvolt vendégeket és a diszgyűlést megnyitotta. Zichy János gróf, a grófnő nevében köszönetet mondott a szép és lelkes fogadtatásért, kérésén a polgármestert, hogy tolmácsolja ezt a lakosságnak. Erre Hromy Endre kőműves pallér egyleti tag halálját fejezte ki a tagtársak nevében, azon meleg rokonszenvért, melylyel Nyitra város lakossága az ifju egylet iránt viseltetik és indítványára Arnold Bálint, Hevera János kath. legényegylet elnöke, Horváth József kir. törvényszéki bíró, Markhot Gyula alispán, Markovics János, Ronchetti József, Dr. Rudnay Sándor polgármester és Unzeitik Jozsef ipartestületi elnök, egyhangulag az egylet tiszteletbeli tagjaivá választattak. Az elnök indítványára azzal pótolta meg az indítványt, hogy ifj. Zichy János gróf, ki az egylet iránti meleg rokonszenvének azzal adott kifejezést, hogy kényelmét feláldozván, ide jött; szintén tiszteletbeli taggá választassék meg, mely indítvány nagy lelkesedéssel fogadtatott el. Elnök végül indítványozza, hogy e jelen közgyűlésből, a püspöki konferencia végett jelenleg székhelyétől távollevő Bende Imre püspök védnök, továbbá Dessewffy Sándor csanádi, Hidassy Kornél szombathelyi püspök és dr. Kuncz Adolf, csornai prémontrei prépost alapító-tagok táviratilag üdvözöltessenek; mire az elnök a közgyűlést felfüggeszti.

szegő városka: Zboró. Megjegyzem mindjárt itt, hogy Sáros megyében a zsidók, lengyel őseiktől örökölt ruházatban járnak. Kezdve a három éves kölyöktől föl a 100 évet elért Ábrahámig, mind-egyiken lobáskodik a kaftán, füle mellett a pájész, feje tetején meg a legforróbb nyár derekán is kényelmesen terpeszkedik a rókafarkos vagy nemez körsapka. A bártfai maszégyár nagyban gyártja ezen zsidókat, mert nagy a keletjök, magam is hoztam hármát mutatónak. Hogy a nép utálja őket, nagyon természetes. Következő borzalmas históriát mesélték nekem a zboróiak, persze elhinni nem akartam, de készek voltak az összes szentekre is megesküdni, hogy igazat mesélnek.

Követválasztás volt. Az összes zsidók liberális párton voltak — a jóra való keresztény emberek pedig az ellenzéken. Történt, hogy a választás napján egy zborói zsidó találkozott a helyi káplánnal s vitakozásba ereszkedtek. A zsidó kifogván a szusszból az utolsó argumentumhoz nyult, s műveltségének teljesen megfelelően — leköpte a káplánt. A nép fölszigerezni, darabokra tépni akarta a huncutot, de a káplán megjuházta őket és csak annyit szólt a zsidóhoz: „hogy be ne fogadjon az a fekete föld, te vén Jebuzeus!” S gondolják el kérem az átok fogott rajta! Két év leteltével meghalt, a zsidók annak

Ezen idő alatt Ronchetti József a városház előtt a menetet állította össze. A menetben résztvettek a különböző egyletek zászlóikkal, az ipartestület, a koszosleányok, elöl 3 leány vitte 3 piros selyem vánkoston a zászlónyélbe verendő szegeket, a kőműves kalapácsot miniatúra kiadásban és a zászlóanya által felajánlott gyönyörű sötétkék-naranessárga (a Zichy család színei) gazdag sajátkezü arany himzéssel ellátott széles selyem szalagesokrot, utánuk 24 leány, kik a beburkolt zászlót vállakon vitték, a zászlóanya hintóban, végül igen sok polgár.

A templomban, melynek hajóját és mindkét oldali oratoriumokat díszes hölgyközönség teljesen töltötte meg, a grófi pár a szentély bal oldalán felállított két imazsámoly mögött foglalt helyet, míg a két első padsort azon személyek foglaltak el, kik a szegbeverésnél közreműködtek. A szentély és a padok közti téren a koszosleányok helyezkedtek el, a hol egy asztalon a begöngyölt egyleti zászló nyugodott. Az ünnepi szent-misést Nécese Endre prepost-kanonok celebrálta fényes segédlettel. A mise után Szmda Kálmán kiszuteaujhelyi plébános, ki e célra ide érkezett, a szöszekre lépett s magyar és tót nyelven lelkes alkalmi beszédet mondott. A szent beszéd után a pontificans véggezte a zászlószentelés szép szertartását, melynek végén ő utótte be az első szegzet a Szt.-Háromság nevében, úgyszintén XIII. Leo pápának felajánlott szegét. A király emlékszegét Thuróczy főispán verte be, mire a zászlóanya grófnő saját szegét verte be e szavakkal: *Az erős hit és járadtság nem ismerő munka boldogítsák mindazokat, kik e zászló alatt valaha működni fognak. Isten áldása kísérje őket!* Utána következett ismét a pontifikáló kanonok, ki Bende Imre püspök védnök szegét illesztette a zászlórúdba: Jeszenszky elnök a magyarorsz.-püspöki kar nevében, a nyitrai káptalan nevében Czeizel Gábor kanonok, Zongor József az alsóvárosi hívek és Jeszenszky Alajos helyettesképen a felsővárosi hívek nevében. Erre következett Thuróczy Vilmos főispán, Nyitra vármegye közönsége nevében Markhot Gyula alispán, Nyitra városa nevében Dr. Rudnay Sándor polgármester, míg a nyitrai honvédség nevében Mayer Guido ezredes dandárnok, Markovics János a kath. tautestület, Unzeitik József az ipartestület, Mayer Károly a nyitrai építészek, Thuróczy Vilmosné a keresztény nőegylet, Dr. Bangha Istvánné az oltáregylet, Dr. Janits Imre a F. M. K. E., Ronchetti József a tűzoltók, Hevera János a kath. legényegylet, Wagner József kanonok a Zórád-egylet, a kath. kör és az egyházi zeneegylet, Czeizel Gábor a betegsegélyzőegylet, Sáfár József a zenekedvelők-egylete, Dr. Thuróczy Károly a szépítő-egylet, a kegyes adakozók nevében Rusz István pallér, Jeszenszky Alajos elnök és Herverth Antal alelnök saját maguk, a koszos leányok nevében Szlavics Mária, végül a kath. kőműves-egylet nevében Kollárik István pallér ütötték be a 32 szegzet. Erre a grófnő zászlóanya felkötötte a felajánlott szalagesokrot, mire a koszos leányok a vendég egyletek zászlait díszítették fel csinos szalagokkal.

rendje-módja szerint, sírás, jajgatás közt elhantolták a zborói temetőben. Még javában jajveszékeltek a hamus szakokon, midőn úgy éjfél tájban tompa dübörgés hangja hatott hozzájuk a temető felől. Összegyűltek az emberek s uram fia! csak hányja-veti valami titkos erő a göröngyöt, a követ a sír belsejéből, végre kilöki a tetemet! Iszonyatos félelem szállta meg Jeruzsalem fiait, ilyet még Jeremiás sem látott soha. A félelem csillapultával újra elhantolták a bátrabbak, de a komédia csak minden éjjel ura ismétlődött. Egész szikladombot emeltek a sír fölé, de ez sem használ semmit, úgy repültek a kövek, mint a pelyhely. Titkolták a dolgot, rebesgették, hogy azért hordják össze a köveket, mert falat akarnak építeni a temető körül — pedig az már régen emelve volt.

(Folyt. köv.)

Sziporka.

Mentegetődés. Valami adás-vételi ügyben keresi fel a vidéki atyafi az ügyvédet. Elmondja neki az ügyét, aztán így szól:

— Ne tesszen haragudni, ha nem jól fejeztem ki magamat... Sohasem volt dolgom fiskálissal, mert hát becsületes ember voltam mindig.

Ekkor az elnök Tucsny István zászlótartónak átadta a zászlót, véget ért az egyházi ünnepély. Erre a menet vissza indult zuhogó esőben az egyleti helyiségbe, mely ez alkalomból lombfűzerekkel gazdagon fel volt díszítve. Itt Kender Mihály az egylet nevében halát mondott a grófnő zászlóanyának személyes megjelenéséért; mire a grófi pár az emlékkönyvbe beírta nevét. Végül leleplezték Szmda Kálmán volt első II-od elnök jól sikerült arcképét, ki e váratlan meglepetésért meghatóan köszönetet mondott.

Ebéd előtt a gróf viszonzta a polgármester látogatását. Egy órakor Jeszenszky Alajos elnök díszebédet adott a grófnő tiszteletére, melyen Venczell Ferenc nagyprépost, Czeizel Gábor, Nécese Endre kanonokok, Thuróczy Vilmos főispán, Markhot Gyula alispán, Dr. Rudnay Sándor polgármester, Markovics János, Zongor József, Belák József, Mayer Károly építész és Hevera János vettek részt. Asztalbeszédet csak a házi gazda mondott a pápára, a királyra és a grófnő zászlóanyára. Gróf Zichy János még egy meleghangon irt levelében elbúcsúzott lapunk felelős szerkesztőjétől s azután d. u. öt óra előtt fenkölt lelkű nejevel elhagyta városunkat. A vasárnapi zuhogó eső meghiusított minden nagyobbszerű kíséretet. De azért Isten áldása kísérje őket utjukon!

Ujdonságok.

Személyi hírek. Szabó Lajos ny.-rudnói körjegyző állásáról lemondott és ny.-divéki körjegyzőnek helyettesített. — Gyuresó Imre ny.-divéki körjegyző állásáról lemondott és ny.-rudnói körjegyzőnek helyettesített. — Horváth Károly ghymesi körjegyzőségbe segédjegyzőnek f. hó 20-án egyhangulag megválasztott. — Gáspár Lajos h. körjegyző, karköci anyakönyvvezetővé kineveztetett. — Lendler István privígyei jegyző és Lendler József gajdéli jegyző, állasukról lemondottak.

Egyházmegyei hírek. Schmid Géza, kiszuteaujhelyi káplán Kollarovicia adminisztrátornak, Kolos János kollarovici káplán Kiszuteaujhelyre, Brestyenzsky Dezső dubnici segédlelkész pléb. helyettesnek Alsó-Orechóra, Baross Károly alsó-orechói pléb. hasonmínőségben Rajecre, Scheffél Antal chlivéni pléb. ugyan e minőségben Dubnicra, Chlivében a plébánia ideiglenes vezetésével pedig az ottani káplán, Soltész Péter bízott meg.

Halálozások. Sztrainszko József nyitrai polgár és háztulajdonos elete 67-ik évében hosszú szenvedés után f. hó 17-én elhunyt. — Treszkony István, kollarovici plébános elete 65. évében f. hó 16-án jobb létre szenderült. Beke poraikra.

Október 6-ika Nyitrán. A március 15-iki bizottság e hó 18-án ülést tartott a városház termében. Az 1849. évi október hó 6-iki gyásznap 50-ik évfordulójának mikénti méltó megünnepléséről. Határozatott, hogy délelőtt 10 órakor az irgalmas testvérek templomában gyászistenisztelet és szentbeszéd tartására fogják felkérni az illetékes tényezőket. — Ugyanaznap este a színház előtt fáklyavilágítás mellett, nyilvános gyászünnepegy fog rendeztetni, mely alkalommal Mérey Lajos a megnyitó és más valaki ünnepi beszédet fog tartani. Azonkívül egy hölgy és két férfi alkalmi költeményeket fognak szavalni. Ezen program részletes kidolgozására és kivitelére egy külön végrehajtó-bizottság naponként délután 5 órakor a városházán ülésezik.

A városi főjegyző-választás holnap lesz megejtve. A pártok különféle kortesfogásokat használnak. Többi közt, hogy a nyitrai kath. körben e napokban a néppárt gyűlést tartott és ott jelöltet állított. — E hir egyszerűen hazugság. A katolikus körben a néppárt egyáltalában sem gyűlést, sem értekezletet nem tartott soha, és mostanában sem. — A néppártnak a nyitrai városházán jelöltje nincsen, de ismerve a városi állapotokat, ez idő szerint nem is lehet. A hir csak egyszerű kortesfogás, melylyel az egyik jelölt a másiknak fölébe akar kerekedni.

A Nyitra megyei Gazdasági Egylet a f. hó 22-én Emődy József elnöklése

mellett tartott igazgató-választmányi ülésén elhatározta, hogy a Gazdák Biztosítószövetkezetének megalakítását — mint a gazdaközönségre föltette szükségét — a maga részéről is hathatósan támogatni fogja; és pedig felhívja a gazdaközönséget üzletrészek jegyzésére, felszólítja Nyitra vármegye törvényhatóságát arra, hogy alapítványi üzletrészeket jegyezzen, hogy összes ingatlanait a megalakítandó szövetkezetnél biztosítsa, hogy utasítsa a vármegyei és városi árvasszékeket, miszerint a kezelesük alatti ingatlanok biztosítását az alakulandó szövetkezeteknél eszközöljék, hogy ugyanily utasítást adjon a városi és községi ingatlanok biztosítására nézve, hasonló eljárásra szólítsa fel az ország összes törvényhatóságait; elhatározta még az igazgatóválasztmány azt is, hogy az ország összes gazdasági egyesületeit hasonló intézkedések megtételére fogja felhívni. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a világhírű nyitrai sörárpa tiszta minőségben való forgalomba hozatala végett, egy árpavetőmag értékesítő szövetkezetet létesít s így fogja megbízható tiszta vetőmaggal ellátni a termelőt s kitűnő sör és malátá árpaival a gyárosokat.

Köszönetnyilvánítás. Nagy jótéteménye az isteni gondviselésnek, hogy a mai hit-hideg közönyös és önző világban is támaszt embereket, kik a reájok bízott talentumokat, vagyunk fölösleg az Isten dicsőségére és embertársaik javára kamatoztatják. Ilyen Isten szíve szerinti hű sáfárja vagyonának Herverth Antal, kinek neve a jótékonyág rovatából sehol és sohasem hiányzik. A városi temetőnek főkapuja már nagyon ahított egy kis javítás után, de nem sokkal kellett várakoznia, hogy új mezt kapjon, mert Herverth Antal ki különben maga építette e kaput, Juhari Károly helybeli szobafestő által csinosan helyreállította azt. Ezért úgy a saját mint híveim nevében hálás köszönetet mondok. Zongor József nyitra-alvárosi esp.-plebános.

Az örökimádás templomára a mult vasárnapon a kedves testvérek templomában Kopsányi Nándorné és Kudlik Mártha urhölgyek által eszközölt gyűjtés eredménye 19 frt 81 kr és egy darab arany.

Ne ócsárolj felebarátod kalapját. A neppárttól szetmarcangolt Nyitrában is előfordulnak józú történetek. A „Korona” vendéglőben egy fiatal emberekből álló társaság ké-ső éjszakáig mulatott egy asztalnál. A cigány keserves nótákat huzott, s tudvalevőleg ilyeneknél mulat legjobban a magyar. A fiuk legtöbbje nem ismerte még a házasság rózsáncáit, ha rövid neki az este, megtoldja egy éjszakával; akit meg várt otthon valaki, az öntudatosan szorongatta zsebében bővös talizmánját, a — kapukulesot. A jó kedv nem ismert határt, mikor már ugy estí 11-re járt az idő, s a hámból kirugott fiatalok belekötöttek volna akárkibe, ha ugyan volt volna ott kívülök valaki. Aki volt is, az látván a szilaj jó kedvet, hamarosan fizetett és odább állott. Szerencsétlenségre odavetődött egy fiatal ember, kisse összegyűrt kalappal a fején, s egy másik, semleges asztalnál foglalt helyet. A duhajkodók egyike, kit már az is bántott, hogy mért kel fel a nap mindig éppen keleten, észrevevén a gyűrt kalapot a jövevény fején, odakiált: Adta-teremtette, hogy lehet ilyen kalappal bejönni tisztességes helyre? — A mulatók meghökkenve összenéznek, de az idegen nem látszott ezt észrevenni, s nyugodtan szegre akasztotta az inkriminált kalapot. — Ez a hidegvér még jobban tűzbe hozta a minden aron kritizáló fiatal embert. — Nem mondtam már, hogy lehet ilyen kalappal ide bejönni? — Az idegen még mindig nem reagált a sértő szavakra. Erre a düh már lobbolt vetett a kritikusban és harsány hangon odaszólt: — Pincér! Dobja ki azt a kalapot arról a szegről! — Most az idegen hirtelen felkel s elszántan odatart az oroszlanok vermének, a mulatózó asztaltársaságnak. A fiatal emberek izgatottan várják, mi fog itt kifejlődni. Az idegen kisse meghajtja magát s nyugodtan így szól: — Uraim! Látom, hogy tisztességes fiatal emberekkel van dolgom. En N. N. vagyok, engedjék meg, hogy asztaluknál helyet foglalhassak. S mielőtt a megszólítottak még csak egy szót is válaszolhattak volna, hozzátézi: — Pincér, hozzon két üveg francia pezsgőt s tegye le ide az urak asztalára! — Le voltak forrázva ily nagylelkűség által, mindannyian, s még a minden aron kötekedni akaró fiatal ember is csodálkozott, hogy miként tud megszületni ily zsenialis gondolat, ilyen ócska kalap alatt. Attól a perctől fogva a legjobb barátok lettek. S bortól hevülő keblükben is hidegen mérlegelték az idegen nagy lelkét. — Mikor aztán jóval éjjel után távozni készültek, kislútt, hogy az idegennek mindössze 16 krajcárja, vagyis

az új valuta szerint 32 fillérje volt, amelyet bőkezűen a társaság rendelkezésére bocsátott. A pezsgőt is a fiatal embereknek kellett megfizetniük. Ebből a tanulság, hogy máskor ne kritizáljuk a felebarátunk ócska kalapját.

Borkóstoló vásárral egybekötve Nyitrán. A Nyitra- és Barsmegyei Gazdasági Egyesület abból a czélból, hogy a nyitra- és barsmegyei borokat a fogyasztókkal és nagyborkerekedőkkel a maguk valódi tisztaságában megismertesse, vásárral egybekapcsolva borkóstolót rendez Nyitrán a f. évi október hó végén. Miután a nyitra- és barsmegyei boroknak nincs olyan hírnevük, a melyet megérdemelnek, pedig mindkét vármegyében kitűnő borok teremnek, a jobb borok termelőinek érdekükben áll, hogy bormintáikat ezen borkóstolón bemutassák. Az egyesület gondoskodni fog róla hogy a venni szándékozó fogyasztók és kereskedők a borkóstolón megjelenjenek, s a termelőktől közvetlenül vásároljanak. A borkóstolón résztvenni akaró termelők jelentkezzenek október hó 1-ig a Nyitra- és Barsmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál.

Katonai ellenőrzési szemlék meggyenkben a következő napokon fognak megtartatni: *Holicson* f. é. október hó 9, 10, 11 és 12; *Szokolcán* október hó 13-an; *Szenicen* október hó 14, 15, 16 és 17-en; *Miacán* október hó 18, 19, 20 és 21-en; *Pöstýnben* október hó 9, 10 és 11-en; *Vágújhelyen* okt. hó 12, 13, 14, 15 és 16-an.

Megerősített alapszabályok. Krakováni kerületi községi olvasóköri alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Keresztény szövetkezetek Tren-csénmegyében. Szept. 21-én a Ker. Szöv. Orsz. Központ felhívására Dubnicon értekezlet tartatott egy egységes mozgalom megbeszélése czéljából. Jelen voltak Pisky Zoltán a központi hivatalnak kiküldöttje, a ki az értekezletet vezette. Dr. Chorényi József, Reeska Zsigmond, Szeszkal József, Ruzsicska Tamás, Misik Károly Csernéről, Patrik János Nyitráról, Tichy Celesztin Drietomáról, Adámik Ignác Várnáról. Résztvételük bejelentették Pápay Endre Pruzsináról, Bielik Peregrin Csicsmanról, Palfi Pál Vágbeszterecéről s mások, de akadályozva voltak a megjelenésben. A jelen voltak áttanulmányozták Pisky magyarázása kíséretében a dubnicai gazd. fogy. hitelszövetkezet üzleti könyveit, megnézték annak berendezését és azon eltökélt szándékkal távoztak, hogy az ige testet ölt, és midőn ők maguk behatóbban meghányják, vetik a dolgot, a hívekkel és az alapszabályok iránt tisztában lesznek, még az őszszel megkezdni mindenki a saját körében az alakítást és pedig úgy, hogy csoportokba osztva, legalább 3 vidéki központ támogassa a többit az árubeszerzéshez illetőleg.

Áthelyezett hetivásár. Vág-Sellye község kerelmere a kereskedelmi miniszter engedte, hogy ott a minden hét hetfői napjára engedélyezett hetivásár ezentúl állandóan minden szerdán tartassék meg.

Fürdők látogatása. Bajmoci fürdőben 1899. évben állandó vendég volt, ki legalább egy hetet töltött ott, 51. Ideiglenes vendég volt, ki egy hétnél rövidebb ideig időzött a fürdőben, 50. Összesen 101 vendég.

Szövetkezeti mozgalom Nyitra-megyében. A Nyitra- és Barsmegyei Gazdasági Egyesület kitűzött programjához híven a nyár folyamán is szövetkezetek alakításával foglalkozott s egész tevékenységét e czélnak szentelte. Hitelszövetkezeteket alakított Gajdalen és Sándorfon. Az általa alakított hitelszövetkezetek száma 60, s ezek tagjainak száma mintegy 12000. Fogyasztási szövetkezeteket alakított a nyár folyamán: Ghymesen, Gerencsén, Szucsányban, Prasicon, Koroson, Nyitra-Rudnón, Tardoskedden, Köpösdön, Tökés-Ujfalun, Vittencen, Podolán, Pogrányban, Szolcsányban, Komjáthon, Nagy-Surányban és Velusócon, ezek tagjainak száma mintegy 3500. Még e hó folyamán és október hóban alakulni fognak fogyasztási szövetkezetek Krajuán, Veszelen, Galgócon, Nyitra-Bajján, Nagy-Kéren és Nyitra-Uj-lakon. A szövetkezetek mindenütt igen jó hatással vannak a földmivelők gazdasági viszonyaira.

Nyitra-megye területén f. é. augusztus hó 15-től 31-ig a következő járványbetegségek fordultak elő: *Roncsoló toroklob* 23 beteg közül, 11 meggyógyult, 12 meghalt. *Vörheny* 12 beteg közül, 2 meggyógyult, 2 meghalt, 8 maradt gyógykezelés alatt. *Kanyaró* 144 beteg közül, 73 gyógyult, 18 meghalt és 53 maradt gyógykezelés alatt. *Szamárhurut* 19 beteg közül, 19 maradt

ápolás alatt. *Hasihagymáz* 12 beteg közül, 5 gyógyult és 7 maradt ápolás alatt.

A kínaiak rólunk. Tzen márkí, Európában járt kínai követ ekkép ír az európai szokásokról: „A nyugoti emberek imádják az asszony szöke, vagy vörös haját, magas természet, telt testidomait és sárga szemét. A férfiak és nők lépten nyomon találkoznak és ez nálók egy csöppet sem botrányos, a fiatal leányok sokszor több férfival beszélgetnek egyszerre. Es ha megtetszik a nőnek valamely férfi, siet tudakozódni utánna nős-e vagy legény? és csak az utóbbi esetben ismerkedik vele meg közelebbről, mert a feleséges emberrel nincs mit kezdeni. A leányok szülei meghívják házukhoz a fiatal embereket, megengedik leányuknak, hogy azokkal együtt sétáljanak, egyedül legyenek. Nyugoton, úgy folytatja, megvan az a szokás is, hogy a nő férfival táncol, karját annak a vállára teszi, és a férfi őt átöleli; addig forognak pedig együtt, míg a nő elájul és támogatva kell anyjához vezetni, a ki fristővel, legyezővel éleszti; de mihelyt magához jött, újra megengedi, hogy őrtül forgásba vigyék. Ezt nekik nyilván vallásuk parancsolja (?); a táncoló hölgyek jobbára fehér ruhát viselnek, mely a váll körül nagyon fogyatékos; a férfiak csak tisztességesebben öltözködnek, de nálók is rövid a fölső ruha, kivált elöl, a mi nem illik. — Kelett ez neked szegény frakk!

Irodalom.

Magyar drámai mesék. Ezen címen jelent meg a Szent-István-Társulat kiadásában *Pintér Kálmánnak*, a budapesti piarista gimnázium irodalomtanárának, ifjusági könyve, melyet a szerző mint előszavában írja, főkép a középiskolai tanuló ifjuság számára írt segédkönyvvül az irodalmi tanításhoz. Mert sok tanulónak nincs alkalma, akár könyvekből, akár a színpadról, megismerkednie a magyar dráma kiválóbb vagy tárgyára és előadására nézve érdekesebb darabjaival. A könyv bevezetésében a magyar dráma fejlődését ismerteti röviden, kiemelve a kiválóbb írókat. Azután húsz magyar írónak huszonnég művet ismerteti fajaik és időrendjük szerint, elmondva a dráma meséjét (történetét) 6—14 oldalnyi terjedelemben egyszerű novella stílusban. A könyv alakja közép 8-adrét, a bevezetőrészekkel 274 old. terjedelemben, csinos angolváltsonkötésben. Irányát tekintve hasznos és mulattató könyv nem csak a tanuló ifjuság, hanem mindazok számára, kik a magyar dráma iránt érdeklődnek. A szép kiállítású könyv a Szent-István-Társulat „Stephaneum-nyomdá”-jában készült, ára kötte 1 frt. Megrendelhető a kiadó társulatnál (Budapest VIII. Szentkirályi utca 28 szám.) és minden könyvkereskedésben.

Erkölcstan a középiskolák felsőbb osztályai számára. Irta *Demény Dezső*, Budapest, 1899. 8-rét, 118 lap. A Szent-István-Társulat szakferfiak kezébe bíratla alapján kiadta Demény Dezső főgimnáziumi hittanár „*Erkölcstan*” c. munkáját, mely szerző középiskolai tankönyveinek sorozatában a harmadik. Szerző munkáját főkép azok a jó tulajdonságok ajánlják, melyeket előző kötetekben is dicsérrel emelt ki a kritika: A tárgy helyes megválasztása és fölcsztása, világos, könnyen érthető előadás és zamatos magyar nyelvezet; ehhez járul még jelen munkájában különösen kiemelendő előnye: a gyakorlatiság. Nem az a célja, hogy holt szabályok fölcsorolásával tultömjé a könyvet s a tanuló kedvét, szeretetét elvonja a tárgytól, hanem hogy az életnek tanuljanak az életből, hogy a keresztény erkölcstan, milyen életet követel a hívektől. Meg vagyunk győződve, hogy a középiskolai hittanár urak, de kivált a tanulók hasznos munkát nyertek Demény Erkölcstanában. A munka ára 1 kor. 20 fillér, kötte 1 kor. 60 fillér, kapható és megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában Budapest, VIII. ker. Szentkirályi utca 28. szám alatt.

Irodalmi jelentés. „*Vercruyse Elmélkedései*” nek második kiadása, melyet már 1896. a „Hírnök” n.v. füzetében, azután többször is, jeleztünk, legközelebb meg fog jelenni, és pedig az

egész mű egyszerre. A nyomda már a II-ik kötetet szedi. Kalocsán, 1899. szept. 15-én. Tóth Mike, S. J.

*****
CSARNOK. *****
 *****

Lourdesi utam emlékei.

Közlő: **Benyák József.**

(4)

(Folytatás.)

Ilyféle kasszadarabnak senki sem akart főhősévé lenni, azért tehát más, hasznosabb foglalkozás után néztünk. És pedig *Ansichtskártyákat* irtunk és küldtünk haza otthon hagyott ismerőseinknek, jelentvén, hogy egy ország határán már szerencsésen túl vagyunk. Az ilyeneket *pénzért* bármennyit szolgáltatnak a nagyobb állomásoknál elhelyezett *automaták*. Ez az automata egy néma, rideg „g'schäftsman”, a ki pénzért ad mindent, s mindenért követel pénzt. Nem előlegez semmit. A míg pénzzel ki nem szurod vak szemét, addig a világ összes kincseért sem nyitja ki markát. S talán nem mondok nagyot, ha a próféta névre legkevésbé sem áhítózva, azt állítom, hogy ezek az automaták a kereskedelmi világban nagy változásokat fognak előidézni. Ezek fölöslegessé fognak tenni minden kereskedősegédet, inast, de még a mindenféle könyvvitelt, napi számadásokat. A kereskedő kora reggel egyszerűen kiteszi a „transportabl” boltot, hasát megtömi mindenféleképp, s este biztos lehet róla, hogy a bevétel éppen akkora, mint volt a kiadás. A segédeket, inasokat elkergetheti mind, ő maga pedig elmehet a mezőre krumplit kapálni, vagy kiállhat a sarokra cipőt tisztítani, a kereskedés minden fáradság nélkül ügyis meghozza percentjeit. A mint most kaphatunk bármely ily automatánál *Ansichtskártyát*, svéd gyufát, bonbon cukorkákat, kölni vizet, szagos szappant stb. *pénzért* — épúgy kaphatunk idővel *pénzért* fekete borsot, szegfűvirágot, cikóriát, madzagot, ecetet, sőt még federweisz is, hogy a püderrel, harisnyakötőről és csizmakéférről ne is szóljak. Hogy ily automata tenyérszerű tükröskéje előtt állva, mikor fogja az emberi nem pénzért belőle kihuzatni legott felvett, művészi kivitelű s hiuságát fokozott mértékben ki-elégítő fotográfiáját, azt már Edison trónkövetelői jobban tudnak megjósolni. *)

A képes levelezőlapokat rohanva igyekezünk begyömöszölni a falon lógó jól megtelt „levélpersely”-be, mikor elhangzott a csemettyével kísért „Einsteinen!” Mindenki szorosán maga mellé vevén leghűbb utitársát, a podgyaszt, iparkodott oly helyre jutni a kupéban, a mely még nem „besetzt”. Annyi hordárt drága pénzért sem lehetett kapni, hogy ezekre bizhattuk volna bagázsánk súlyát. Boldog volt, a ki hozzájuthatott. A többiek különben csak annyi terhet voltak kénytelenek cipelni, a mennyit magokkal hoztak. A kupéban az volt mindenkinek főtörekvése, hogy annyi hely jusson neki tekintettel az éji időre, hogy le is dőlhessen. Soknak ez sikerült, a nélkül, hogy a négy-öt személynek való helyért lefizette volna a jegy árát.

Egyet fűtyül a vonat, s a Kaiserstadt ránk nézve — nincs többé! Az ég felhői ismét hatalmas záporban önték fájdalom-könnyeiket, így adtak kifejezést társországbeli szeretetüknek. A záporosó már nem bántott minket, mert már száraz fedél alatt voltunk. Csak kívülről mosott le a vonatról mindent, a mi lemosható volt. A környező koromsötétségben legalább azt láthatuk most, hogy néz ki Bécs és környéke — éjjel. A város úgy néz ki, mint egy hatalmas temető — halottak előestéjén. Környéke pedig egy nagy fekete semmi.

*) Már most is fényképeznek automatával. Bécsben a „Venedig in Wien” nevű mulatóhelyen lefényképezik a nézőt egy koronáért, s a fényképet az automata adja.

Szerk.

Társaim csakhamar gyáván beadván derekukat Morfeus parancsszavának, én igyekeztem egy ideig legyőzni a legyőzhetetlent s a megmaradt monarchikus szivar bodor füstje mellett, az éjjeli őrt képviseltem felettük. Hosszu ideig csupa lámpaláng között haladtunk. Ezek tömkelegjében úgy éjféltajt könnyen eltévedtünk volna, ha erre nézve a vasut sinei nem képezték volna Ariadne fonalát. Azt gondoltam már, hogy az egész ut éjjel itt gázláng között vezet, mikor éppen erre egy „sötét” valóra ébredtem. Miután mint éjjeli őrt senki ellen nem őrizett, s mivel tudtam előre, hogy fizetésem ezért a semminél is kevesebb lesz, észrevétlenül elköltöttem én is oda, a hová szivarom már megelőzött — az álmok világába.

Boldog álmaim szövőgépe azonban nem sokáig folytathatta csendes munkáját, nem tartott az úgy mint otthon, a kakas kukorékolásáig. — Mikor a konyha nagy asztalán legalább is egy vágpartit rét nagyságára akarják nyújtani [a dupla nullás buzalisztból készült, rétesnek való tésztát, jaj annak, a ki olyankor mer ottan betoppanni, hangosan lélegzetet venni, vagy csak egy kukkot is szólni, mert könnyen megtörténhetnék, hogy két főzőkanál is reptülne fejéhez. — Miért? mert éppen akkor, mikor a papír finomságú rétlap már az egész asztalt lefoglalta, mikor annak tészta-cafat kerete már az asztal szélein kívül volt szerencsésen elhelyezve, mikor elfojtott lélegzettel örültek annak, hogy a mestermű ma jobban sikerül, mint a hogy azt megálmodták, — éppen akkor mondom a legkisebb idegen fivalomra megtörténhetik, hogy az asztal kellő közepén a tészta-lap alatti fehér abrosz kezd kikukucskálni, a létért küzdeni, s a fehér népség hiuságán és főzőhirnevén ép akkora folt ejtetik, mint a mekkora az így támadt tésztafolytonosság hiány. — Az én álmaim halóját még nagyobbra nyújtotta azt. Csakhogy alattam mozgott a föld, ágyam a Prokrustesz ágyánál is rövidebb volt, s körülöttem zörgött, dőcögött minden. Ne essék kétségbe tehát a t. olvasó a fölött, hogy álmaim halója gyöngye pókszövevényképen diametraliter repedt szét éppen akkor, mikor már a világ szélehez annyira közel volt, mint a kutya az ebhez.

Miután felébredtem, szemlét tartottam a bel- és külvilág felett. Belül siri csend, kívül siri sötétség. Úgy látszott azonban, hogy a világ szelétől még jó messze lehetünk, mert a vonat úgy rohant, mint a hulló meteor. Ha a világ szélehez közel lettünk volna, ezt nem tette volna, mert hisz könnyen lepotytanhatott volna a nagy semmiségbe. Egyszerre Linzet kiáltottak. De még az ily város állomásán sem volt semmi élet az esős éjjeli időben.

Indulás után kíváncsian néztem vissza a néma tájra. De bizony csak annyit láttam, mintha a modlatyni plebania ablakából néztem volna a világot, egy-két pislogó lámpavilágot, s körülötte nagy fekete semmit. Aludjunk tovább. A vonat megint egyszerre nemcsak szokása szerint jobbra és balra dőcögött, de előre és hátra is rángatózott. Erre már nemcsak én magam, de a velem egy kupéba szorult társaim is felébredtek és pedig a mint mondták, ketten Körmöcbányán ébredtek fel, a harmadik meg valahol Kolozsvár mögött — Topányfalván, a hol még vasuti kőszénfűstből, nemcsak hogy nem ettek, de még nem is szagoltak. Kívülről avval csitítottak le minket, hogy Welsben vagyunk, s hogy át ne kelljen szállnunk, pakkot cipelnünk, hát mindenestül oda kötöttek bennünket a külön kocsikra a bajor határhoz törekvő vonathoz. Könnyű volt akkor oda találnunk, ha oda kötöttek, úgy a vak is oda talált volna. Később ugyanez ismétlődött Neumarkt-Kalheimnél.

Ekkor már Aurora is kezdette velünk éreztetni bájos kegyeit. Lehuzta a sötét leplet a tájról, s a vidék egész, semmi élvezetet nem nyújtó képeben állott előttünk. Oly semmit mondó, sőt zordnak látszó volt a környék, hogy nekünk ked-

vünk lett volna elszundikálni, s pótolni azt, a mire az éjjel — rá nem értünk.

Egyesek mosdásról kezdtek regelni. Reggeli mosakodásról a vasuti kupéban! De nem hiába mondják, hogy nem kell az ördögöt falra festeni. Bejött a kalauz, s biztosított minket arról, hogy a vasuti kocsiiban a reggeli mosakodás a 19-ik század végén nem tartozik a lehetetlenségek közé. Eltűnt, s mikor a kocsinak egy nem éppen distingvált izlésű helyén mosdó-szobát rendezett be, avval jött be, hogy: „Fertig!” — A kényszerhelyzetnek engedve sokan a tisztaság szempontjából el is mentek, de miután azt vélték, hogy a mosdótál mellett mindenütt ott van a törülköző is, úgy mint nálunk otthon, a legtöbben a törülközőt táskájukban felejtették. Csak nedves, koromos zsebkendőjük árulta el később azt, hogy ők ma tulajdonkép és „kivételesen” mibe is törültek arcukat.

A reggeli toilette nehézségein ily módon túltevén magunkat, vonatunk abba a világrészbe vitt bennünket, a melyet „Inn Viertel”-nek neveznek. Hogy mekkora e világrész, azt nem sikerült megtudnom, de hogy Ausztráliánál kisebb, az már több mint bizonyos. Neu-Ötting állomástól $\frac{3}{4}$ órányi, kocsival elérhető távolban fekszik *Alt-Ötting*, a bold. Szűznek híres kegyhelye. A két csúcsos torony s egyéb templomok még két tornya szépen látható a vasuti kocsi ablakából. A kegyhely kicsi és ősrégi templomában több uralkodónak szíve van az egyik fal fülkéiben, arra alkalmas ezüst edényekben a föltamadás napjáig elhelyezve. Mert e helyen nemcsak a földhöz ragadt pór nép fordul meg, hanem zarándokbotot fogva sok fejedelem és magas főúr is itt oltotta el lelki szomját. *Tilly* hadvezér s a 30 éves haboru kimagasló alakjának földi porai szintén itt nyugszanak. Végrendeleitelen parancsolta ezt ő maga így. Keble az egyházért hevült egész életében, s a bold. Szűznek is kiváló tisztelője volt, megérdemli tehát, hogy teste a kegyteljes szent helyen nyugodja ki földi fáradaimait.

Reggeli 7 óra után *Ried*-ben rövid negyedórát engedett a vonat azoknak, a kik reggelijöket nem magukkal hozták. Öten künna a szabad levegőn telepedtünk le egy asztal körül, a többiek benn a zárt helyiségben. Míg azonban a többiek már a végső cseppeket szárszölkék ki kávécsészéjükből, addig mi ötünket a vendéglős avval biztatott, hogy a kávé egy „pillanat” alatt itt lesz. A pillanatnak azonban egy negyed óra múlva sem volt vége. A német sógorok ugylátszik sőtől álmos szemökkel csak negyedóránki „pillantanak” egyet. Már fűtyült a vonat, s mi még mindig üres asztalt láttunk magunk előtt. Most hamarjában Herkules a válaszuton! Egy pillanat alatt kellett magunkat elhatároznunk, vajjon a kávé hagyjuk-e úgy, vagy a vonatot? Zarándoklétünkre mi inkább a kávé hagyjuk ott enlekül, önkéntelen önmegtadást gyakoroltunk, egészen — a legközelebbi buffetig. A riedi kávéról tehát nem állhatunk ki minőségi bizonyítványt.

Vezetőnk különben az út kezdetén azon figyelmeztetéssel látta el a társaságot, hogy utunk nem lesz kéjút, nem „Lustreise”, hanem az önsanyargatás, a penitencia útja. Lám! megkezdett utunknak még csak második reggelét éltük meg, s máris be kellett látnunk mennyire igaz volt!

Az utolsó társországi állomásnak, *Braunau*-nak elhagyása után, átkelve az Inn folyón már teljesen idegen földre, Bajorországba *Simbach*-ba érkeztünk. Alles aussteigen! — szólt a kegyetlen parancs. A kalauz még a kupéba is benent megnézni, vajjon engedelmeskedik-e minden földi lény eme se himnemű, se nőnemű, de csakis se nélleges főlzólításnak. Még a podgyász-kocsiból is minden cók-mókot ledobáltak. Alles aussteigen! — ismétli újra a kalauz, még tágujtabb tudóval, s a zenei skála még magasabb grádicsán. Az enbert most irgalom nélkül fogták karon, s tuszkolták be egy tágas, üres falu terembe, a hol az összes idegenből ide pottyant közönség egy hoszá,

alacsony lábú, patkóalakú lócára, mint valami boncoló-asztra rakja ki összes holmiját, hogy annak benső részeit felboncolja, összes titkait kikutassa a — finánc. Hideg vérrel és pírulás meg-szégénykezés nélkül turja szét ő otthon pedáns rendbe szedett holmidat, nézi, vajjon talál-e ott a harisnya között aranyat, ezüstöt, magyar szüzdobányt, s ki tudja, illetőleg „finánc tudja“, mi-féle vám alá eső cikket. Nem törődik ő avval, vajjon ebben te becsületsértést látsz-e vagy nem.

Az ilyen finánc ruhába öltözött férfinak látnia kell táskádnak minden porcikáját, ő behatol, nem hallgatva mentegetőző szavaidra, mások szemelátára csomagodnak legelrejtettebb zugaiba, ő anallzálni akarja azt is, a mi már részeire nem bontható. A férfi teszi ezt, a mit a nő leg-föllebb Röntgen-sugárral venne szemé elére, azt is talán akkor, mikor senki sem nézne rája. S e fináncnak nevezett férfi nem is szégyenkezik az ő zsenáns kíváncsiságáért. Pedig nem is illik az neki. Mily sokkal jobban illenek az egy nőnek, de sőt mily sokkal alaposabban volna az a csomag átkutatva. Különböztetést hiszed, hogy talál valamit ez a finánc, a miért büntetés járna ki? — Soha. Én legalább erre az egész hosszú uton nem láttam élő példát. Ha ilyen finánc találkozni fog, arról bizonyára a nem utazó közönség is fog értesülni, mert az ilyen fináncnak biztosan szobrot emelnek. Mert hisz nem esett feje lágyára az utas, hogy a vámköteles tárgyat az orra elé tállalja.

A mi társaságunk részéről különben, ha nem is emlékszobor, de legalább tisztelet és becsület illeti meg a bajor fináncot. Midőn vezetőnk előadta, hogy mi zarándokok vagyunk, végig nézett minket éber, szemüveg nélküli szemével, nem kotorászott a most még tiszta fehér ruhánk között, krétával egy számot pingált rá kinek-kinek a podgyászára, s az már annyit jelentett: belülről is „láttam“. — vámköteles tárgy nincs benne. Bizonyára föltette magában ez a mindig remélkedő ember, hogy majd visszamenet kinyit-tatja táskáinkat, megszekiroz duplán minket. Csak hogy mi a napkeleti bölcsék példájára „más uton tértünk vissza honunkba“ — a finánc tehát csak köztörültheti fogait mi ránk tovább.

Sokan e közben már az önfődeles „üveg-krigli“-be internált jó bajor sörrel oltották szom-jukat. Nekem hiányozván a bajor sör ivásához a legszükségesebb kellek, a bajor pénz, illetőleg a német márka, előbb ilyenre váltottam az állomás pénzváltó osztályában osztrák értékű pénzemet. A fizetésnél jól kellett vigyázni a márka pénzzel, mert az a sajátja van, hogy a nagyobb érté-kűnek az alakja igen kicsiny, s a kisebb értékű-nek aránytalanul nagy. Az ötven pfenniges csak félszer akkora, mint a nikkel húsz pfenniges.

Itt már kék zubbonyos, — lapos tetejű po-roosz kék sapkás, fényes nagy gombos vasuti sze-mélyzet nyitogatta a ránk várakozó vonat ajtait — vállán zsinóron lelógó füttylővel. Ezután a számunkra főtartott külön kocsikba helyezked-tünk el, s a bajor füstökádó paripán a főváros felé hajtottunk. — A vasuti kocsik térben itt sokkal fukarabbak a mieinknél, s oly alacsonyak, hogy Nagy Frigyes katonája talpra nem állhatott volna benne. Az ablakok is oly kicsinyek, akár-csak a trencsémegeyi faviskókon. Gyorsaságra nézve azonban azt mondanám, hogy túlszárnyalja a mi vonatsinkat.

A táj a vasut mentén a bajor határtól egész Münchenig semmi élvezetet nem nyújt. Ezt az utat legjobb éjjel megtenni. Az egész vidék kiet-len, zord. A szántóföldeken silány termés látszott, a felület dombos. Nagy kiterjedésű, vizes réteken robogtunk végig, a melyeken fakunyhókat láttunk szabályszerűen elszórva. Ezek széna és tőzeg szá-rítás céljából díszelnek az idegen előtt. A tő-zegásás e nedves helyeken nagyban üzetik. Az erdei fa itt fenyővel van képviselve, a mi két-ségtelen jele annak, hogy a vidék zord. Sok apró-eprő falu váltja itt föl egymást, melyek majd

mindegyike bir templommal, ez megint esekely kivétellel egnek meredő, csinos sudár-toronnyal. Mindezek kárpótlásául, végül egy szép nagy város tűnt fel: München. A mindenféle „Bräuhaus“-ok, a Hof-, Hacken-, Löwen-, Augustiner stb. Bräu-hausok s a sört szállító vasuti kocsik végtelen sorai mellett elhaladva, néhol a kültelkeken meg-állva, delután két óra táján München nagy köz-ponti pályaudvarába jutottunk, a hol a nélkül is, hogy az „Alles aussteigen!“-t bevártuk volna, magunk jószántából is örömmel hagytuk el a ku-pét, melyben több mint 24 órán keresztül szo-rongtunk.

(Folyt. köv.)

Telefon.

Lósy urnak. Helyben. A fényképeket köszön-jük. A folyoso-kép rendkívül jól sikerült. A multkor be-küldött fényképekből feltételezett szíves engedélyvel, né-hányat átengedtünk két bajor embernek, kik minap itt jártak, és a „Die Katholische Kirche Unserer Zeit“ című nagy dísmüre fénykép felvételeket eszközölnek. Nyitrai fénykép felvételeit a kérdéses vállalat cinkografikus uton elterjeszti az egész világon, hol csak németül értenek.

Morvavölgybe. Már hogy lehet azt tőlünk ki-vánni, hogy mi minden néppárti gyűlésen ott legyünk. Hi-szen a két szerkesztő csak buzgóságból szerkesztő, annak a foglalkozása tanár, kinek szombaton is, meg hétfőn is iskolája van. Tehát három napot nem áldozhat, ha még ugy szeretné is, az idejéből. — Hogy szerkesztők vagyunk, abból még nem következik, hogy ott is legyünk. Hiszen ott voltak önök, mért nem irtak róla? Azt mondja, ha szerkesztő volna, ön ott lenne mindenütt. Ez olyan beszéd, mintha tűzvészkor valaki önkényes vízfordásra jelentke-zik, s a másik, aki ölbetett kezekkel nézi a pusztulást, oktatást ad amannak, hogy így meg amugy kellene végezni az oltást, hogyha ő arra vállalkozott volna, akkor így tenné, és nem úgy. De a mellett nem tesz semmit. A hosszú kritizáló levél helyett, inkább akkora tudosítást küldött volna a gyűlésről, akkor jobban volnánk.

Csacára. Gyürky dr. neheztelése alaptalan. Mi teljes erőnkkel előmozdítani iparkodunk a keresztény hitel és fogyasztási szövetezettek célját. Bizonyítják a lapunk-ban megjelent e nemű többszörös cikkek. Ha ez nem elég, tegyenek ők róla, hogy több legyen.

Z. R. Dagh. Üdvözljük új otthonában, s örven-dünk, hogy ott is velünk marad. Legyünk a szellemben, elvekben is egyek!

A. I. A polnai vérvádra vonatkozólag olvashatott volna keresztény irányú magyar lapokban is eleget. Mi az adott esetben nem látjuk eléggé bebizonyítva, hogy rituális gyilkosság; de csak úgy vagyunk vele, mint a brunói spirítiszta jelenségekkel. Nem lehetetlen, hogy igaz; nem lehetetlen, hogy vannak olyan ostoba emberek, akik egy ezeréves babonának hódolva, keresztény vére szomjuho-znak. A mi zsidáink itt a keresztényeknek nem a vérét, hanem a pénzét szomjuhozzák.

1897. évi hamburgi nemzetközi gyümölcs-kiállításán dícséret oklevéllel kitüntetve.

PÉCS EDE
FÜSZER, CSEMEGE, PEZSGÓ, BOR,
ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSE
NYITRÁN
Vármegye-utca I. szám.
Legfinomabb

Gyümölcs - Csemege - Szőlőt
különként úgyszintén kosarakban,
gondosan csomagolva, minden posta
és vasuti állomásra
mérsékelt áron szállít.
Üres kosarak is ugyan-
ott beszerezhetők.
Egy borszivattyú-gép
igen jó állapotban és egy
Vermorel szénkénegező-gép
eladó.

1896. ki ezredéves orsz. kiállításán kitüntetve.

A t. közönség szíves figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel közhírré tenni,
hogy **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 3.
szám alatt**

**arany-, ezüst-műves és
véső-műhelyt**

nyitottam. — Ajánlom magam a mélyen tisz-
telt közönség nagybecsű pártfogásába.

Olesó és szolid munkáról biztosítja
kiváló tisztelettel

Spitz Antal,

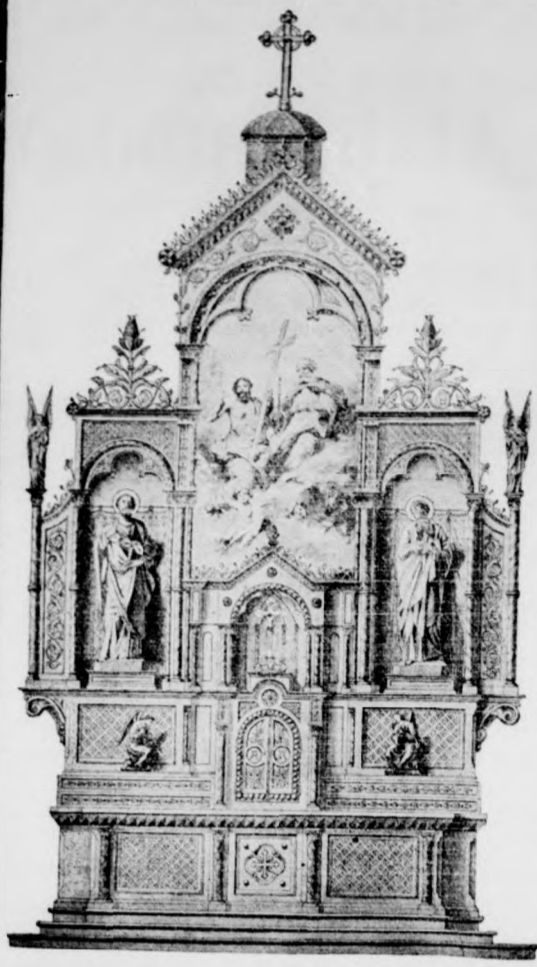
arany-, ezüst-műves és vésnök.

Dr. Stein Emil
FOGORVOSI és FOGTECHNIKAI MŰTERME
Kalmár-utca 6. sz. a.
I. emeleten van.

Gyökér- és foghúzások minden fáj-
dalom nélkül eszközöltetnek és a **fogá-
szati műveletek** a tudomány modern
vivmányainak megfelelőleg végeztetnek.

Dr. STEIN EMIL,
fogorvos.

KRAUSE JÓZSEF

templomberendezési műterme
Selmecbánya (Hontmegye).

20-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószékek, Urkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint csinosan, szolidan és a legjutányosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos ujtását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak atalakítását; mindezek nem mások közreműködésével, de saját műhelyemben készülnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitüntetett elismerő okiratok, (melyek bárki által megtekinthetők) szolgálnak bizonyítékkul.

A többi között a következő munkákat végeztem:

Steffultó. (Hont m.) Oltárok ujtva, a templom festve és új gyóntató-szék.	Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus sz. Szive oltár.
Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok ujtva és 4 db. új Cherubin.	Nagy-Szuha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szive szobra.
Léva. Zárda-kápolna festése és egy új góth-stylü oltár.	Tesmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár ujtva.
Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár ujtva.	Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószék ujtva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
Selmecbánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró ut, valamint az ottani templomok megújítása.	Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
Selmecbánya. Katharina-templom részére egy új mellékoltár.	Hodrusbánya. (Hont m.) Oltárok ujtva és a szentély festve.
Selmecbánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült góth-stylü oltár.	Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
Selmecbánya. Havi boldogasszony-templom részére egy góth-stylü oltár.	Garam Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár ujtva és a templom festve.
Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója ujtva.	Tövis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
Hont-Besenyő. (Hont m.) Két oltár és egy szószék ujtva.	Zaluzsány. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szive oltár.
Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylü főoltár, gyóntató-szék és templom festése.	Dalmad. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János köszöbor és a templom festve.
Ipolságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szive oltár sz. sittal.	Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új góth stylü mellékoltár.
Hosszúfalva. (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószék ujtva.	Úrmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állványával.
Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szive oltár.	Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új főoltár.
Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.	Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró ut.
Repistve-Váralja. (Bars m.) Egy új góth-stylü oltár.	Szt-Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
	Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus sz. Szive szobra állványával.
	Szélakna. (Hont m.) Ot oltár, egy szószék ujtva és egy új sz. sir.
	Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

HIRDETÉMÉNYEK

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZUPERFOSZFÁT,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I-a RÉZGÁLIC 98-99%

jegecekben és örölve, valamint egyéb

permetező-anyagokat

legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA“

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN, Váci-körút 21.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.